

Wat is hoogbegaafdheid?

Voor alle ouders zijn hun eigen kinderen bijzonder! In sommige gevallen vallen hun kinderen óók op wanneer je ze vergelijkt met andere kinderen. Vaak wordt dan gedacht aan kinderen met gedragsproblemen of een ontwikkelingsachterstand.

Maar dit hoeft niet altijd zo te zijn. Er zijn ook kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong. Vaak wordt dan gesproken over "hoogbegaafdheid". Van hoogbegaafdheid kun je spreken bij een getoetst IQ van 130 of meer. In combinatie met creatief denken en een taakgerichte motivatie zal een kind tot goede prestaties kunnen komen.

Hoogbegaafdheid kan op verschillende vlakken voorkomen. Op het intellectuele, artistieke, sportieve en sociale vlak. De omgeving waarin een kind opgroeit kan een stimulerende of belemmerende rol spelen bij het tot stand komen van hoogbegaafdheid.

Vroegtijdig onderkennen

Hoogbegaafde baby's zijn over het algemeen erg nieuwsgierig naar de wereld om zich heen. Zij zullen zich niet lang kunnen vermaken met eenzijdig speelgoed, maar hebben honger naar speelgoed waaraan iets te ontdekken valt. Vaak hebben zij weinig slaap nodig, zijn in de box snel uitgekeken en praten in vergelijking met hun leeftijdsgenootjes al vroeg. Ook kunnen zij vaak vóór het eerste jaar al lopen. Van hun opvoeders "vragen" zij veel aandacht.

In de peuterjaren kenmerkt hoogbegaafdheid zich door de energie die onuitputtelijk lijkt en de verdere groei van honger naar kennis. Hun woordenschat is vaak groot, zij hebben een duidelijke eigen zin en een apart gevoel voor humor. Vaak "spelen" zij al met letters en cijfers, of leren zichzelf al lezen vóór de basisschool.

Bij een ontwikkelingsvoorsprong zal niet in alle gevallen sprake zijn van hoogbegaafdheid. Er zijn ook kinderen die een bepaalde interesse (bijv. letters) al vroeg ontwikkelen door bijvoorbeeld

een 'rijke' leeromgeving thuis en daardoor al vroeg kunnen lezen. Deze voorsprong kan later weer weggaan doordat andere interessegebieden dan ontwikkeld worden en het kind weer meer gelijk trekt met de andere kinderen.

Signalen die ook voorkomen

- Om er bij te willen horen gaan onderpresteren, niet boven de groep uit willen steken
- Door verveling storend gedrag vertonen
- Door soms hoge mate van perfectionisme kan faalangst ontstaan
- Hoogbegaafdheid in combinatie met een leer- of gedragsstoornis als, dyslexie of ADHD
- Sociaal emotionele problemen omdat het kind niet zichzelf mag/kan zijn

Een hoogbegaafd kind op de basisschool

Het is belangrijk dat de school op de hoogte wordt gesteld van uw vermoeden van hoogbegaafdheid bij uw kind. Dit kunt u het beste meteen aangeven zodra u een vermoeden heeft. In de kleutergroepen kan de leerkracht uw kind door observatie al opdrachten op maat bieden en vanaf groep 3 kan de school met

behulp van toetsen kijken of het kind een ontwikkelingsvoorsprong heeft t.o.v. zijn leeftijdsgenootjes. In uitzonderlijke gevallen kan daarmee ook begonnen worden in de kleuterleeftijd. Een IQ-test kan een school niet doen, deze moet door een deskundige worden uitgevoerd.

Ook zonder daadwerkelijk het IQ te weten kan de school wel het vermoedelijk hoogbegaafde kind onderwijs op maat bieden door:

- *didactische differentiatie*; kort inoefenen en verrijken of verdiepen
- *tempodifferentiatie*; alleen stof oefenen die niet wordt beheerst en dan verrijken of verdiepen
- *verrijken en/of verdiepen*; zoals het maken van een werkstuk, leren van een taal, verdiepen van de leerstof
- *versnellen*; een groep overslaan, of voor één of enkele vakken een groep hoger werken

Wie mogen wel het IQ testen?

De meeste testen mogen alleen afgenomen worden door psychologen of orthopedagogen. Ter bepaling van het intelligentieniveau (IQ) zijn in Nederland de vier meest gebruikte testen; LDT (Leidse Diagnostische Test),

RAKIT (Revisie Amsterdamse Kinder Intelligentie Test) WISC-R (Wechsler intelligence scale for children - Revised) en WPPSI voor kleuters.

Handige adressen

www.lich.nl, website van de landelijk informatie centrum hoogbegaafdheid van de Stichting Plato.

www.koepelhb.nl, website van 4 stichtingen die hun krachten bundelen, om meer te kunnen betekenen voor hoogbegaafden in onze samenleving.

Hoogbegaafdheid

"Een b(l)oeiende zorg"

